

Številka: 35102-1413/2016-19
Datum: 20.6.2024

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljevanju: ZVKD-1), na zahtevo Slovenskih železnic d.o.o., Kolodvorska ulica 11, 1000 Ljubljana, v zadevi izdaje kulturnovarstvenih pogojev naslednje

KULTURNOVARSTVENE POGOJE

I. Slovenske železnice d.o.o., Kolodvorska ulica 11, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: investitor) morajo za obnovo objektov delavnice in strugarne v Železniškem muzeju Slovenskih železnic na naslovu Parmova ulica 35, parcelna št. 1424, k. o. Spodnja Šiška, po dokumentaciji:

- Elaborat za vzdrževanje zgradb, Obnova objektov Delavnica in strugarne – Železniški muzej, izdelovalec elaborata: SŽ-ŽIP, d.o.o., Kolodvorska ulica 11, 1000 Ljubljana, David Tušar, univ.dipl.inž.arh., Ljubljana, marec 2024, ki predstavlja poseg v spomenik Ljubljana - Železniške delavnice v Šiški (EID 1-00405), izpolniti naslednje kulturnovarstvene pogoje:

Splošna konservatorska izhodišča pri obnovi strešnih konstrukcij:

- 1) Pri določanju ukrepov in obnovitvenih posegov v strešni konstrukciji objektov je potrebno izhajati iz ocene varnosti objekta in razumevanja pomena prvotne konstrukcije, dokazati, da je vsak predvideni ukrep neizogiben ter pri tem upoštevati zasnovo in zgodovinsko vrednost prvotne konstrukcije.
- 2) Dotrajane konstrukcije je potrebno popraviti oz. okrepiti in ne zamenjati ter predvideti izbiro ukrepov, ki imajo minimalni vpliv na spomenik ob racionalni uporabi razpoložljivih sredstev in s katerimi se doseže potrebna stopnja varnosti.
- 3) V največji možni meri se je potrebno izogniti odstranitvam ali spreminjanju zgodovinskega materiala ali prepoznavnih značilnosti spomenika.

Strešna konstrukcija, kritina

- 4) Poškodovane dele ostrešja, trhle tramove in konzole ostrešja strehe 1 je potrebno nadomestiti z novimi v lesu, merah, pritrditvi, in površinski obdelavi, enaki obstoječim.
- 5) Manjkajoče ročice naj bodo nadomeščene z novimi, v merah in oblikah, enakim prvotnim.
- 6) Okrepitev in stičenje prvotnih in novih delov naj bo tesarsko izvedeno v lesu ter manj vidno pri pogledu iz prostora proti stropni konstrukciji. Vse sekundarne okrepitve, ki ne služijo svojemu namenu, je potrebno odstraniti.

- 7) Oplesk stropa naj se izvaja lokalno, na mestih zamenjanih desk v barvnem tonu obstoječega opleska. Barvni ton bo na podlagi preverbe ob dostopnosti do lesene strešne konstrukcije oz. stropa določil ZVKDS, OE Ljubljana.
- 8) Leseno in jekleno palično konstrukcijo strehe 2 je potrebno ohraniti, odstranitev ni dopustna. Poškodovane dele je potrebno popraviti oz. po potrebi nadomestiti z novimi. Sanacijo je potrebno izvajati z materiali in na način, enakim prvotnemu.
- 9) Okrepitev posameznih delov konstrukcije naj bodo reverzibilne (odstranljive) in naj se ločijo od prvotne konstrukcije tako, da bo prvotna konstrukcija ostrešja jasno berljiva.
- 10) Čiščenje jeklene konstrukcije je potrebno izvajati s peskanjem z mehkim medijem, brez poškodovanja kovine in z najmanjšim potrebnim pritiskom ter konstrukcijo zaščititi z dvokomponentno barvo za kovino, v barvnem tonu, ki ga bo na podlagi rezultatov sondažnih raziskav določil ZVKDS, OE Ljubljana.
- 11) Okrepitev strešne konstrukcije je potrebno grafično prikazati v projektni dokumentaciji.
- 12) Pri prekrivanju streh naj se dobro ohranjena kritina ponovno uporabi, dotrajana pa nadomesti z novo v kombinaciji s ponovno uporabljeno, ki je že patinirala.
- 13) Pri izvedbi kleparskih detajlov je potrebno upoštevati veljavne standarde (zgibi, odkapni nos, stičenje v zid), vsi stiki morajo biti pravilno kleparsko izvedeni, vse pločevinaste obrobe, širše od 0,10 m (kapna linija, stranski zaključek strehe, dimniške obrobe, obrobe ob frčadi ipd.) morajo biti prekrite z opečno kritino.
- 14) Stanje žlebov je potrebno temeljito preveriti in po potrebi uničene dele zamenjati z novimi. V kolikor se izkaže, da so žlebovi uničeni do te mere, da jih je potrebno zamenjati v celoti, je potrebno nove žlebove namestiti na mesta obstoječih žlebov.

Nadstrešice

- 15) Nadstrešice naj se vzdržuje v obstoječem stanju. Domnevno sekundarna valovita kritina naj se nadomesti z novo, enako prvotni.
- 16) Zaščita kovinske konstrukcije naj se izvaja v nevtralni temni barvi.

Stavbno pohištvo

- 17) Na kovinskih vodnih vratih V1 naj se poškodovana stekla nadomesti z novimi, enakimi prvotnim.
- 18) Vrata je potrebno očistiti rje in površinsko zaščititi z dvokomponentno barvo za kovino v prvotnem barvnem tonu, ki ga bo ZVKDS, OE Ljubljana določil na podlagi rezultatov sondažnih raziskav.
- 19) Dotrajana lesena okna O2 na zahodni strani je potrebno nadomestiti z novimi, ki bodo v materialu, obliki, proporcijah, načinu odpiranja in barvnem tonu enaki prvotnim. V kolikor je katero izmed prvotnih oken ohranjeno v stanju, ki omogoča obnovo, ga je potrebno obnoviti.
- 20) Pred zamenjavo posameznih prvotnih kril ali oken v celoti je potrebno izdelati natančen arhitekturni posnetek obeh tipov oken, ki so predvideni za zamenjavo, v merilu 1:10 z detajli (pripirna letev, profilacija kril, okovje...) v merilu 1:1. Pred izvedbo novega okenskega dela ali okna v celoti je potrebno ZVKDS, OE Ljubljana, predložiti delavniško risbo v potrditev, v primeru izdelave novih oken pa izdelati tudi prototip novega okna.
- 21) Ohraniti je potrebno lesene police v notranjščini.
- 22) Morebitno manjkajoče ali poškodovano okovje je potrebno nadomestiti z replikami prvotnega.
- 23) Nova okna je potrebno površinsko zaščititi skladno s prvotno zaščito, ki jo bo na podlagi rezultatov sondažnih raziskav določil ZVKDS, OE Ljubljana.
- 24) V popis del za obnovo prvotnih oken, ki so v stanju, ko je obnova mogoča, je potrebno vstaviti ta konservatorska-restavratorska dela:
 - nastavitev nasadil in okovja,

- demontaža kril in okovja,
 - mehansko in kemično odstranjevanje poškodovanih premazov,
 - mizarska popravila: kitanje manjših poškodb in sanacija večjih poškodb v lesu,
 - brušenje,
 - popravilo dvižnega mehanizma oken
 - pokrivni sistemski zaščitni premaz za les (1 x sloj temeljnega premaza in 2x sloj pokrivnega premaza)
 - popravilo in površinska obdelava okovja oken v skladu s prvotno obdelavo,
 - izdelava replik prvotnega okovja,
 - montaža okovja,
 - montaža kril.
- 25) Okna z betonskimi okvirji je potrebno temeljito pregledati in zaradi nevarnosti korozije vidno/izpostavljeno armaturo lokalno začasno zaščititi s zaščitnim premazom za kovino. V nadaljevanju je potrebno v najkrajšem času predvideti celovito obnovo s sanacijo poškodovanih mest betona in vidne armature s kompatibilnimi materiali.
- 26) Stekla je potrebno stekliti s steklarskimi kiti.

Obnova notranjih sten

- 27) V prostorih naj se ohranja oz. za čas vzdrževalnih dela začasno deponira oprema, ki je v preteklosti služila tehnični in industrijski rabi v prostorih, četudi danes ne služi več svojemu namenu.
- 28) Stene naj se ohranjajo v obstoječem stanju z namenom ohranjanja zgodovinske vrednosti in patine časa, ki sovpada s trenutno rabo (hramba muzejskih železniških vozil, uporaba za umetniške ateljeje...). Izvajajo naj se samo lokalna popravila v smislu vzdrževalnih del. Izravnava sten z gradbenim lepilom, premaz z ac emulzijo ter kitanje in brušenje niso sprejemljivi.
- 29) Poškodovane omete naj se odstrani do zdrave podlage in lokalno sanira z ometi na apneni bazi.

Inštalacije

- 30) Nova elektroinštalacija naj bo vodena nadometno (s čim manj posegi v stene), kot to sovpada z zgodovinskim stanjem prostora (vidna inštalacija, pritrjena z objemkami).
- 31) Umestitev svetil je potrebno podrediti stropni konstrukciji in rabi prostora. Svetila naj bodo oblikovno nevtralna, skladna z industrijskim karakterjem prostora.
- 32) Iz priložene dokumentacije ni razvidno, kakšni posegi so potrebni za vzpostavitev daljinskega ogrevanja, zato bodo smernice za te posege podane, ko bodo ti znani.

Obnova tlakov

- 33) Tlake naj se vzdržuje v obstoječem stanju, z ohranjanjem tehničnih prvin (npr. jarkov, tirov v prvotni pojavnosti).
- 34) Strokovna usposobljenost izvajalcev specializiranih del: vzdrževalna dela na leseni in jekleni konstrukciji ter druga obrtniška dela (krovska, tesarska, ključavničarska, mizarska, elektroinštalaterska, zidarska...) lahko izvajajo izvajalci z najmanj tremi referencami del na kulturnih spomenikih s posameznega obrtniškega področja.
- 35) V kulturnovarstvenem soglasju se bo določil način strokovnega nadzora.

II. Investitor mora pred začetkom izvajanja posega opraviti naslednje predhodne raziskave: sondažne raziskave opleskov lesene in jeklene stropne konstrukcije ter lesenega in kovinskega stavbnega

pohištva, z namenom določitve prvotnih barvnih tonov, na podlagi katerih bodo določeni barvni toni za ponovni oplesk.

III. Kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti.

IV. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

Prvi odstavek 28. člena ZVKD-1 določa, da je za posege v spomenik treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje. To je treba pridobiti tudi za posege v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za posege v registrirano nepremično dediščino, če to obveznost določa prostorski akt. Po 29. členu ZVKD-1 je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja pridobiti kulturnovarstvene pogoje ZVKDS.

ZVKDS, Območna enota Ljubljana, je dne 21.5.2024 prejel zahtevo investitorja za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev za obnovo objekta Delavnica in strugarna v Železniškem muzeju na naslovu Parmova ulica 35, parcelna št. 1424, k. o. Spodnja Šiška, ki predstavlja poseg v spomenik Ljubljana - Železniške delavnice v Šiški (EID 1-00405). Investitor je zahtevi priložil dokumentacijo, navedeno v I. točki izreka.

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v spomenik ali vplivno območje spomenika se določijo v skladu z aktom o razglasitvi spomenika ali z določbami prostorskega akta. V skladu s to določbo velja za spomenik Ljubljana – Železniške delavnice v Šiški (EŠD 405) varstveni režim, določen v 4. členu Sklepa o razglasitvi železniških delavnic v Šiški in postajnega poslopja železniške postaje Ljubljana–Šiška za kulturna spomenika lokalnega pomena, Uradni list RS, št. 36/2002 (v nadaljevanju: Sklep, 2002).

Navedeni akt določa naslednji varstveni režim, ki se nanaša na celoto in posamezne dele spomenikov ter določa varovanje in prenovo kompleksa železniških delavnic z najstarejšimi objekti v celoti in izvornosti in dovoljuje:

- posege, katerih cilj je redno vzdrževanje in obnova objektov oziroma vzpostavitev stanja v skladu z originalnimi načrti;
- prenovo objektov, potrebnih za izvajanje nove muzejske funkcije Železniškega muzeja, vendar le v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in kulturnovarstvenim soglasjem zavoda.

ZVKDS je glede na predpisan varstveni režim izrekel naslednje kulturnovarstvene pogoje, in sicer je pri pogojevanju predvidenih vzdrževalnih del izhajal iz prve alineje varstvenega režima Sklepa, 2002, ki dovoljuje zgolj posege, katerih cilj je redno vzdrževanje in obnova objektov, ter prenovo objektov za izvajanje funkcije Železniškega muzeja. S kulturovarstvenimi pogoji je posege usmeril na način, da se v največji možni meri ohranja zgodovinski pomen ter avtentičnost tako zunanjsčine kot notranjsčine stavb.

Tretji odstavek 29. člena ZVKD-1 določa, da lahko ZVKDS s kulturnovarstvenimi pogoji določi zahteve glede strokovne usposobljenosti izvajalcev specializiranih del. ZVKDS je zato določil, da zaradi zahtevnosti in potrebnega znanja tradicionalnih tehnik vzdrževalna dela na leseni in jekleni konstrukciji ter druga obrtniška dela (krovska, tesarska, ključavničarska, mizarska,

elektroinštalaterska, zidarska...) lahko izvajajo izvajalci z najmanj tremi referencami del na kulturnih spomenikih s posameznega obrtniškega področja.

Peti in šesti odstavek 29. člena ZVKD-1 določata, da lahko ZVKDS s kulturnovarstvenimi pogoji kot pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja določi obveznost oprave predhodnih raziskav, če se upravičeno domneva, da je v nepremičnini, ki je predmet posegov, neodkrita dediščina, in grozi nevarnost za njeno poškodovanje ali uničenje. ZVKDS je določil obveznost oprave predhodnih sondažnih raziskav zato, ker domneva, da so pod obstoječimi opleski lesene in jeklene stropne konstrukcije ter lesenega in kovinskega stavbnega pohištva še ohranjeni materialni ostanki prvotnih površinskih obdelav.

ZVKDS je na podlagi vsega navedenega odločil, da je predlagani poseg investitorja mogoč v obsegu in na način, kot je določen v izreku teh kulturnovarstvenih pogojev.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1). V primeru najdbe arheološke ostaline mora investitor pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za predmetni poseg pridobiti tudi posebno kulturnovarstveno soglasje Ministrstva za kulturo v skladu z 31. členom ZVKD-1.

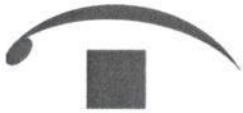
Investitor mora na izvedeno projektno dokumentacijo, ki upošteva pogoje te odločbe, v skladu z 28. členom ZVKD-1 pridobiti kulturnovarstveno soglasje. Zahtevi za izdajo soglasja mora priložiti opis in grafični prikaz posega, iz katerega so razvidni obstoječe stanje ter lokacijske, funkcionalne, oblikovne in tehnične značilnosti nameravanega posega.

V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega soglasja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do pravnomočne odločitve o kulturnovarstvenem soglasju.

Stroški postopka:

Prvi odstavek 113. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb) določa, da gredo stroški, ki nastanejo organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka, v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. Ker se ta odločba izdaja na zahtevo investitorja, je ZVKDS na podlagi navedenih določil odločil, da investitor sam krije svoje stroške postopka, stroški organa pa bremenijo ZVKDS.

Ta odločba je takse prosta (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO; v nadaljevanju: ZUT).

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je v 15 dneh od dneva vročitve dovoljena pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kulturo. Pritožba se pošlje po pošti ali se vloži neposredno ali ustno na zapisnik na Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana. Šteje se, da je pritožba vložena pravočasno, če je bila na naslov ZVKDS poslana zadnji dan roka s priporočeno poštno pošiljko. Pritožba je takse prosta (22. točka 28. člena ZUT).

Postopek vodila:

Tatjana Adamič
univ. dipl. um. zgod.
konservatorska svetnica

Odločil:

dr. Robert Peskar
generalni konservator
v. d. vodje ZVKDS, OE Ljubljana

Vročiti:

- Investitorju: Slovenske železnice d.o.o., Kolodvorska ulica 11, 1000 Ljubljana – osebno

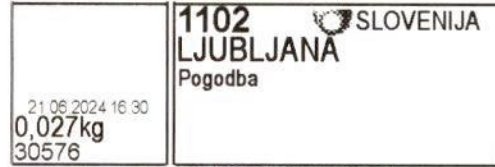
Poština plačana pri pošti
1102 Ljubljana

ŠTEVILKA:

VSEBINA: 35102-1413/2016 - 19
SIGNIR: 122013

POŠILJATELJ: KVP za obnovo objektov delavnice in
strugarne v Železniškem muzeju Slovenskih
železnic

ZVKDS Območna enota Ljubljana
Tržaška 4

RB 2333 2645 6 SI

AR

**OSEBNA
VROČITEV
ZUP!**

NASLOVNIK:

Slovenske železnice d.o.o.
Kolodvorska 11
1506 Ljubljana - Slovenske železnice

Obr. ZUP-OOV4-2022

POŠILO O PRISPELEM PISMU

POŠILJATELJ
ZVKDS Območna enota Ljubljana
Tržaška 4
1000 Ljubljana

NASLOVNIK
Slovenske železnice d.o.o.
Kolodvorska 11
1506 Ljubljana - Slovenske železnice

Obveščamo vas, da vam je vročevalec dne poskusil vročiti

priporočeno pismo št. 35102-1413/2016 - 19 številka dokumenta
SIGNIR: 122013

..... Ker vam pisma ni mogel vročiti,

ga lahko osebno prevzamete na pošti
(naziv in naslov pošte)

danes od ha vsak naslednji dan v delovnem
času pošte.

Pismo lahko prevzamete v 15 dneh od dneva poskusa vročitve.

Sporočilo o prispelem pismu je vloženo v hišni predalčnik / nalepljeno na
vrata / puščeno v poštnem predalu / puščeno na

drugem primernem mestu
(označi in dopolni)

(datum)

(podpis vročevalca)

OBVESTILO ORGANU O VROČITVI

35102-1413/2016 - 19 ,
ŠTEVILKA: SIGNIR: 122013

VSEBINA: KVP za obnovo objektov delavnice in strugarne v
Železniškem muzeju Slovenskih železnic

PREJEMNIK OBVESTILA:

ZVKDS Območna enota Ljubljana
Tržaška 4
1000 Ljubljana

NASLOVNIK:
Slovenske železnice d.o.o.
Kolodvorska 11
1506 Ljubljana - Slovenske železnice

OBRNII

